

virtute in virtutem, ejusdem sedis pontificalem sortitus est dignitatem. » Ejus ordinatio facta legitur XII Kal. Aprilis, anno, secundum Carolum Cointium, 633. Fuit autem consecratus a Leudegiselo metropolitano Rhemonensi, necnon ab Aichario Noviomensi, et Attila Laudunensi episcopis. Ob virtutum famam, a sui pontificatus exordio, Dagoberto regi fuit acceptissimus, a quo muneribus plurimis affectus fuit, vicissim ab ipso hospitio exceptus, et spiritualibus præsertim opibus lautissime pastus; monita enim salutis principi dabat, quæ audiebat lubentissime. Inter cætera quæ Dagobertus Auberto seu Cameracensi potius ecclesiæ dedit, sanctus Fulbertus recenset Onengiam et Quarubium inter Valentianas et Condatum.

Paulo post e sacro fonte suscepit Landelinum, ex nobilissimo Francorum genere ortum, in villa quam Vallem vocant (*Vaux*), eundemque postea sacris imbuit litteris. Hic plurima condidit monasteria, Laubacense, Alnense, Wasleriense, etc. Anno 654, sanctus Aubertus interfuit elevationi corporis sancti Ferrei. Corpus etiam sancti Vedasti cœlitus adnotus e terra levavit et transtulit ad monasterium Nobiliacense quod nunc sancti Vedasti nomine insignitur; ad quam solemnitatem invitavit sanctum Audomarum urbis Morinorum episcopum, qui cum cæcus esset, tunc visum recepisse dicitur, ac paulo post majori miraculo pristinam cæcitatem precibus impetrasse: id factum esse anno 658, litteris est consignatum; sed Mabillonius hanc translationem differt ad annum 666. Sane an. 658 Landerici Parisiensis episc. privilegium san-Dionysianum subsignasse legitur, apud Mir. (*Notit. Eccles. Belg.*, pag. 13).

Subscripsit privilegio quod supra laudatus Audomarus Morinorum episcopus concesserat novo monasterio Sithiuensi, an. 6 Clotarii regis; qua de re

A consulendus Mabillonius ad an. 660, n. 2. Circa idem fere tempus, Emmo, Senonensis archiepiscopus, monasteria Senonensia sanctæ Colombaræ et sancti Petri Vivi simili munivit privilegio, cui noster Aubertus nomen in consensus argumentum subscripsit; quod etiam præstitit erga Bertefridi Ambianensis episcopi privilegium pro Corbe'a, datum an. 662, ex Cointio, et ad mentem Mabillonii 663, annoque 664, in sententia fratrum Sammarthanorum. Et et aliis episcopis comprovincialibus inscribitur privilegium, quod sanctus Drausius episcopus Suessionensis concessit parthenoni sanctæ Mariæ vi Kalend. Julii anno 666. Idem Cellense monasterium a sancto Gisleno et Maldiensi a sancto Aldegunde constructum benedixit, nec non Marchianense in diocesi Atrebatensi a sancto Vincentium comitem cœnobiorum Altimonensis et Sonogiensis conditorem, ejusque conjugem Waldetrudem apud montes Hannoniæ fundatricem parthenonis, in quo nunc sunt nobiles canonicæ, ad strictioris vitæ disciplinam erudit. Ipsius horiatu Dagobertus rex clericis in Cameracensi ecclesia famulantibus, plura dominia inter Valentianas et Condatum largitus est. Ad superos evolavit anno 668, secundum Sammarthanos et Cointium, die 13 Decembris. Vitam ipsius scripsit Fulbertus Carnotensis episcopus, quam, ut æstinat Aubertus Miræus in Notitia Ecclesiarum Belg., Surius ad diem sextam Februarii mutilam edidit, exstatque integra cameraci in abbacia quæ patroni sacrum corpus servat. Martyrologii Romani tabulis die 15 Decembris, ascriptus est Aubertus qui et commemoratur a Molano et in additionibus ad Martyrologium Usuardi. Vide Vitam sancti Waldetrudis sæc. II Benefic., pag. 869, et Vitam sancti Landelini, abbatis Crispinii, ibid., pag. 873, cap. 1, 3 et 4.

SANCTI AUBERTI

CAMERACENSIS EPISCOPI

CHARTA DE MONASTERIO WALLARENSI,

Quæ S. Aubertus, prædium Wallare, a Dagoberto donatum Landelino ad extruendum monasterium, in suam protectionem suscipit ^a.

(Brequigny, Diplom. nov. ed. tom. II.)

Aubertus, Dei gratia Cameracensis episcopus, universis Christi fidelibus salutem æternam. Ad nostram curam et sollicitudinem pertinere non dubitamus, ut quod Ecclesiæ sanctæ fideles Christi pia largitione conferunt et dedicant, episcopali debeamus auctoritate consecrare et confirmare. Inde est quod prædium dictum Wallare, piissimi regis nostri Da-

^a Exstat apud Miræum, Oper. dipl. t. I, pag. 490, et ibid., not., qui hanc exscripsit ex apographo ævi recentioris, et prelo commisit, ne quis in hac parte diligentiam suam requireret. Spuria videtur charta fabricata ad tuendum spurium diploma, quod proxime præcedit, pag. 30, de eodem Wallarensi monas-

Dagoberti, cum omnibus appendiciis suis, quod idem rex servo Dei Landelino Matroso donavit in eleemosynam, pro anima patris sui Lotharii inclyti regis, ad construendum ibidem monasterium, in nostra suscepimus tutela et defensione, cum omnibus villis, terris, silvis, pratis, agris, aquis aquarumque decursibus ibidem assignatis, in nostra diocesi constitu-

terio. Præter falsi indicia quæ habet cum diplomate communia, propriis vitiis non caret: annus Dagoberti regni 15 minime concordat cum anno Incarn. 642, nec cum Sigeberti anno 4, nec cum tempore quo conditum fuit monasterium de quo agitur. Vide supra (*Cl. 534, not. 4, et 535, not. 4*).

tis: decimas omnes earundem possessionum prædicto Landelino, et suis, Deo donante, successoribus in perpetuum concedentes, et potestatem eidem et gratiam indulgentes construendi monasterium, et ecclesiam fabricandi, et personas instituendi, quæ secundum quod Angelus testamenti sibi donarit, de facultatibus assignatis poterunt sustentari. Qualemcumque fecerit ibidem ordinationem, ipsam ratam habemus et inconvulsam, inhibentes auctoritate nostra, ne super omnibus illis possessionibus quas supradictus rex loco memorato Wallari donavit, ibidem Deo militantibus molestiam aliquis inferat aut gra-

A vamen. Quod si qua secularis ecclesiasticæ persona contra hoc venire præsumpserit et easdem possessiones occupaverit, ipsam anathematis æterni gladio ferimus, nisi resipiscat et occupata curaverit restaurare. Ut autem ista præfata regis illustris elemosyna duret in perpetuum et ecclesiastica libertate potiat, paginæ præsentis sigillum nostrum fecimus apponi. Actum Castriloco, anno dominicæ Incarnationis DCXLII^a, indictione xv, regni domini Dagoberti inclyti regis tertio decimo, Sigiberti filii ejusdem regis quarto.

Decesserat e vivis Dagobertus anno 638. Annus regni ejus 13 inceperat initio veris anni 634.

ANNO DOMINI DCXLII.

JOANNES IV,

ROMANUS PONTIFEX.

NOTITIA HISTORICA IN JOANNEM PAPAM IV.

(Lib. Pontific. ex var. Edd.)

* Joannes, natione Dalmata ex patre Venantio C scholastico, sedit annum unum, menses novem, ¹ dies

VARIANTES LECTIONES.

¹ Cod. Luc., dies vi; in al. dies xviii deest.

VARIORUM NOTÆ.

* 1. In hujus consecratione pontificis non Constantinopoli confirmationem, sed Ravenna ab exarcho peti ceptam vult Papebrochius, quam Pagius, ut suam astrueret opinionem dilate ordinationis Bonifacii V, cepisse ait in creatione Honorii, idque ob incommoda Ecclesie illata post mortem S. Deusdedit. Quamobrem auctoritatis ab imperatoribus Orientis Ravennatensi exarcho delegate initium constituit anno 625. Garnerius vero suis in notis ad librum diurnum pontificum, exarchi facultatem deducit ab anno 618, in Bonifacii ejusdem V creatione, quippe qui paucorum dierum interpontificium inter S. Deusdedit et Bonifacium animadvertit. Cum vero longe ampliores postea vacationes, ut vidimus, sint secuta, nec Garnerii, nec Pagii conjecturis audiendum videtur. Secus est de Papebrochii opinione: cum enim liquido constet, post Joannem IV haud amplius exspectatam esse Constantinopoli jussionem principis, non abs re est etiam Joannis electionem ab exarcho confirmatam credere; idque suadet interpontificium brevius præteritis. Quanquam aiento Blanchino in Pelagio II, dies 100 satis superque esse ad mittendum Constantinopolim nuncium, citroque accipiendum, multo magis satis esse videantur 144 qui Joannis creationem præcesserunt. Quidquid autem sit de hac re nullis testata monumentis, certe ante obitum Joannis IX exarchus Ravennatensis facultatem confirmandi pontificis ab imperatore Orientis accepit. Joannes vero IV post vacationem sedis mensium 4 ac dierum 24, ut habet codex Freherianus 1 et Thuanus 2, quos Pagius testatur se vidisse, non dieb. 29, ut perperam vulgatus aliique quibus suffragatur Ordeicus, ordinatus est anno emortuali Severini 643, die 24 Decembris, littera A

Dominicali indicato. Idque non modo patet ab interpontificio eum præcedente, nam Kalende Augusti a die 24 Decembris distant mensibus quatuor, diebus 24, emortuali inclusa; verum etiam a duratione sedis ejusdem Joannis IV, nempe unius anni, mens. 9, dieb. 18, quot signantur in catalogis et Cod. plerisque, quibuscum consentiunt AA. ap. Pagium; tametsi Codd. Freherian. 2 et Thuan. 2, catalogusque Blanchinianus nunc primum editus diei unius discrimine præter annum et menses, habent dies 19, quemadmodum Codd. Regius, Mazarinus et Thuanus primum haberent, nisi librario oscitanti denarius excidisset, diesque tantum novem appositi legerentur. Et revera a die ordinationis 24 Decemb. 640 si an. 1, mens. 9, d. 18 enumerentur, ad diem 11 Octobris pervenitur emortualem Joannis IV, et ad diem 12 seu 4 Idus Octobris cum pontificem esse depositum ad S. Petrum refert Anastasius, si 19 numerentur: solemne enim est Anastasio et catalogis quandoque diem mortis, quandoque depositionis recensere, ut passim diligens observator inveniet. CENSUS.

2. Joannes. Anno Domini 636 subrogatus est Severino pontifici Joannes ejus nominis IV, constans et imperterritus orthodoxæ fidei propugnator, qui minis exarchorum nihil cedens, exiliis cardinalium parum motus, collecto episcoporum concilio, inquit Theophanes, Monothelitarum hæresim anathematizavit ut Honorium pontificem prædecessorem ab hæreticorum calumnia defenderet et liberaret. Quapropter summa industria procuravit, ut scriptor ille qui Honorio pontifici ab epistolis fuerat, dictasque ad Sergium episcopum litteras scripserat, earundem verum et germanum sensum interpretaretur et ad imperatorem transmitteret. Quod cum ille jussu